

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *A békebeli vendégeket várják vissza a pincérek*

Forrás:

Világ

Bn

1924. 8. 9.

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

640. 241

Hely

Idő

"1924"

Személy

Helység

A békebeli vendégeket várják vissza a pincérek

(A Világ tudósítójától.) A budapesti pincérek hétfőn hajnalban a régi képviselőházban reggel hatig tartó nagygyűlést tartottak, hogy azon anyagi helyzetük javítását célzó intézkedéseket beszéljenek meg. A gyűlésen igen kevés pincér jelent meg, így tulajdonképpen határozathozatalra nem került sor és a nagyközönség a hajnali gyűlésekről szóló tudósításokból még csak azt sem tudhatta meg, hogy milyen anyagi körülmények között élnek ma a pincérek, nemhogy a pincérek fizetési mozgalmával megismerkedhetett volna. A hajnali gyűlésen néhány keserű kifakadás hangzott el, hogy még a mai nehéz helyzet sem tömöríti egy táborba Budapest pincéreit, még olyan életbevágóan fontos kérdések tárgyalásánál sem, mint a mindig aktuális fizetésrendezés. Minden valószínűség szerint az újabb pincérnagygyűlés még a jövő héten össze fog gyűlni, hogy azon a budapesti pincérek összessége állapodjék meg egyöntetűen, hogy mit kérjenek a munkaadóktól.

Az árak emelkedésével csökken a jövedelem

A pincérek mai helyzetét megismerendő, az Andrássy út legelőkelőbb kávéházába mentünk először, mely ma Budapesten a legnagyobb forgalmat bonyolítja le. Az irodalomba is bekerült és országszerte ismert kávéház főpincére ezeket mondotta:

— Akármilyen furcsán hangzik is, a kávéházi árak emelkedésével arányosan egyre csökken a jövedelmünk, jöllehet a közönség azt hiszi, hogy miután egy bizonyos százalék arányában adja a borraivalót, — ami mindig a fő kereseti forrásunk volt, — a kávéházi árak emelkedésével a mi jövedelmünk is növekszik. Magyarországon csak néhány kis vidéki városban van az úgynevezett „százalékos” rendszer: béveztelve, ami külföldön szokásos, így borraivaló tekintetében a magyarországi pincérek kilencven százaléka teljesen a vendég bőkezűségétől függően szerzi meg mindennapi kenyerét, hi-

szén az a csekély fizetés, amit a munkaadóktól kapnak, nem hogy egy hétre, hanem egyetlen napra is kevés volna.

— A borraivalók délután jóval kisebbek, mint este, mert egy délutáni vendég, ha csupán kávévét vagy feketekávévét fizetett, ötszáz koronánál több borraivalót nem igen szokott adni, míg este a feketekávé után a vendég ezer korona borraivalót ad. Ezekre a borraivalókra nem is panaszkodhatunk, hiszen még a délutáni ötszáz koronás borraivaló is közel tíz százalékát teszi ki a „cech”-nek, viszont az esti fogyasztásnál aránytalanul kevesebbet kapunk ennél, mert hetven-nyolcvanezer koronás vacsorát fogyasztó vendég sem ad kétezer koronánál többet, ami alig teszi ki a számla két százalékát. Az ennél is nagyobb „cechek”-nél procentuálisan még kevesebb a borraivaló és bizony alig-alig akad olyan vendég, aki kőlig-meddig megfelelő borraivalót adna nagyobb fogyasztásnál. Bizony békében egészen más volt a helyzet, mert az akkori vendégek még tudták, hogy miért mennyi borraivalót kell adni, nem úgy, mint a maiak. De akkoriban mások is voltak a vendégeink, sokkal udvariasabban bántak velünk, pincérekkel is, emberszámba vettek, nem úgy, mint a maiak.

Sok a „bliccelő” vendég

— Én még így sem panaszkodnék, ha a háború óta nem szaporodott volna el hihetetlenül a „bliccelők” száma. Nem is képzelné a közönség, hogy mennyien mennek el fizetés nélkül a kávéházból, vagy ha már fizetnek is, mennyivel kevesebbet iratnak fel velünk, mint amit valóban fogyasztottak. Pedig tudhatná a közönség, hogy a blicceléssel nekünk, a mostani körülmények között amúgyis hihetetlenül keveset kereső főpincéreknek okoznak kárt. Ezen a héten, kedden négyszázezer koronával, csütörtökön pedig hétszáz ezer koronával „ma-

radtam lógva”, mert ennyit blicceltek és tagadtak le a vendégek. Ezt az egymilliószázezer koronát bizony egész heti munkával sem fogom tudni pótolni, hiszen boldog vagyok, ha száz tíz-százhuszezer koronám marad meg tisztán. Ilyen napja azonban alig három-négy van a hétnek, a többin minden jövedelmem nyolcvan-százezer korona között mozog.

— Megjegyzem, hogy én még nem panaszkodhatom, mert ez a kávéház ma Budapest legforgalmasabb kávéháza és kollégáim még ennél is jóval kevesebbet keresnek, hiszen mindenki láthatja, hogy a budapesti kávéházak háromnegyedrészre turesen áll egész nap. Ugyanebben a kávéházban egy kiszolgáló pincér ezeket mondotta:

— Délután négykor jövünk be az üzletbe és egészen éjjel két óráig egyfolytában tart a szolgálat. Minálunk egy pillanat megállás nincsen, hiszen itt hála istennek, egészen éjfélig minden asztal el van foglalva. Mégsem panaszkodunk, hogy sok a dolgunk, mert így legalább valamit keresünk, nem úgy, mint a budapesti pincérek nagy többsége, akik olyan kávéházakban vannak alkalmazásban, amelyek bizony sehogyan sem mennek. Heti fizetésképen utóljára 89.900 koronát kaptunk, épúgy, mint a többi kávéházakban. Ellentétben az éttermekben szolgáló társainkkal, mi a délutáni uzonnakávéknél kívül semmiféle kosztot sem kapunk és így még a vacsorát is a sajátunkból vagyunk kénytelenek beszerezni. Szerencsére most nyár van s így egy kis lipői túró, vagy vaj zöldpaprikával, vagy esetleg egy fél dinnye elég vacsorára. A fizetésünkben bizony egyetlen napig sem tudnánk megélni és a borraivaló is csak igen keveset segít rajtunk, hiszen hatvan-hatvanötezer koronánál többet nem igen kereshetünk meg naponta. Tegnapelőtt például hatvanötezezer koronát kaptam a vendégektől, tegnap pedig ötvennyolcezeret és az bizony igen kevés vigasztal, hogy a többi kávéházakban még ennél is kevesebbet keresnek a pincérek.

Az éttermi pincérek is panaszkodnak

Az Andrássy út legjobban menő éttermében, amelyet jó kosztjáról ismernek nemcsak a budapestiek, hanem a vidékiek is és amely például ebédidőjárban háromszor egymásután megtelik vendéggel, a pincérek ezeket mondják:

— A mi helyzetünk nem lehet mérvadó a többi pincérek helyzetére, hiszen a mi üzletünk megy ma talán a legjobban egész Budapesten, kivált ilyenkor nyáron. Ebédre háromszor is terítünk és vacsorára is megtelik kétszer a helyiség. Kezünk állandóan tele van dologgal, de azért mégsem keresünk annyit, hogy abból meg tudnánk élni. Mult szombaton hetvenkétezer korona hetifizetést adtak a budapesti vendéglősök pincéreknek, mert az étteremtulajdonosok minden héten maguk között egységesen szabják meg a pincérek fizetését. Ezenkívül kosztot kapunk gazdáinktól, viszont azonban átlagban tizenkét-tizenhárom órát dolgozunk, hiszen minden másodnap reggel félkilencezre jövünk be, tizenegyre felterítünk, azután négyig kiszolgálunk, vagy leszedjük az asztalokat, hat órától egészen zárórától pedig a vacsorázó vendégeket szolgáljuk ki. Igaz, hogy ebből lejön két óra pihenés, délután négy és hat között, de még így is tizennégy órát töltünk szakadatlanul munkában. Minden második nap délelőtt féltizenegyre jövünk be és éjjel rélegyre mehetünk haza, ami tíz órás munkaidőt jelent, tehát átlagban tizenkét-tizenháromórás munkaidőnk van.

— Ami a borraivalókat illeti, bizony a helyzet nagyon szomorú. A vendégek annyi borraivalót adnak egy ebéd vagy vacsora felhordásáért, amennyit a kávéházban szoktak adni egy kapuciner, vagy feketekávé után. Átlagban ezer koronát kapunk egy-egy vendégtől, azonban nem ritkák a háromszáz és ötszáz koronás borraivalók sem. Ilyen körülmények között bizony nem csoda, ha tegnapelőtt ötvenöt, tegnap pedig csak ötvenezer koronát kerestem borraivalóban.

Csak a százalékos rendszer segíthet

— A pincérek között *igen nagy a munkanélküliség* és huszonöt-harminc állás nélküli pincér jelentkezik például a mi üzletünkben naponként, alkalmazást keresve. Kivándorolni nem igen lehet, legfeljebb Ausztriába, hiszen például a szomszédos Csehszlovákiába még az odavaló illetőségű pincéreket sem engedik be. A csehországi és felvidéki fürdőhelyek éttermeiben kora tavasszal veszik fel a pincéreket, még pedig elsősorban a cseh pincéreket, azután a tótokat, majd végül a magyarokat, azonban rendszerint már a tót pincérek sem kapnak helyet, olyan nagy odaát is a munkanélküliség. Ebből az üzletből két pincér is vándorolt ki Franciaországba és eleinte mint bányamunkások keresték meg kenyerüket, most pedig valami gyárban voltak alkalmazva, miután nem beszélnek franciául és így nem folytathatják régi mesterségüket.

— Mondom, a mi üzletünk nem lehet mérvadó, ha a pincérek helyzetéről hű képet akarunk adni hiszen olyan jól megy ez az étterem és az aránylag hatvanezer koronás borralaló olyan sokat jelent, hogy még a Hungáriából és a Bristolból is naponként jelentkeznek pincé-

rek, akik itt szeretnének állást kapni. Eppen az imént volt itt az egyik, speciális főzési módjáról országszerte ismert körúti étterem egyik pincére, aki valósággal könyörgött gazdánkknak, hogy vegye fel, mert már *hetek óta tizenöt-tizennyolcezer koronánál többet nem tud megkeresni*. A mi sorsunkon csak *egyetlen dolog segíthet, ha bevezetik a százalékos rendszert*, mert amíg teljesen a vendég tetszésére lesz bízva a borralaló, ezer koronánál nagyobb pénzt bizony nem igen fognak letenni az asztalra, bármilyen sok munkát is ad nekünk és bármennyire is előzékenyen és gyorsan szolgálunk fel.